

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Менеджмент»
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК Економіка регіону
(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Регіональне управління»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет економіко-гуманітарний, економіки та управління
(найменування інституту, факультету)

мова навчання державна

2021 рік

Робоча програма «Економіка регіону» для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітня
програма (спеціалізація) «Регіональне управління».

«25» 08 2021 року – 18 с.

Розробники: Нечасва І.А., доц. каф. менеджменту НУЗП, к.е.н., доц.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
менеджменту

Протокол від «30» 08 2021 року № 1

Завідувач кафедри менеджменту

«30» 08 2021 року Т (Пуліна Т.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету Економіки та управління

Протокол від «30» 08 2021 року № 34

«30» 08 2021 року Голова В (Корольков В.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 28 "Публічне управління та адміністрування" (шифр і назва)	вибіркова	
Модулів –	Спеціальність: 281 "Публічне управління та адміністрування"	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи здобувачів вищої освіти – 6 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		78 год.	112 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% / 65%,
для заочної форми навчання – 7% / 93%.

1. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Економіка регіону» є формування теоретичних і практичних знань про закономірності та особливості функціонування регіональної економіки як елементу національної економіки, сучасний стан і напрямки регіонального розвитку економіки в умовах євроінтеграційних процесів; визначення ролі провідних секторів в структурі національної та регіональної економіки; обґрунтування організаційно-економічних механізмів управління регіональною економікою, соціальних, екологічних та зовнішньоекономічних аспектів її функціонування.

Для досягнення мети навчальний процес спрямовано на вивчення широкого кола загальних питань регіональної економіки. Відповідно до мети курсу визначено низку **завдань**:

- розгляд сучасного стану економіки України та її регіонів, перспектив їх розвитку, причин та наслідків економічної політики;
- вивчення закономірностей та особливостей функціонування регіональної економіки порівняно з економіками інших країн;
- засвоєння теорій розвитку регіональної економіки;
- визначення ролі держави в економічній системі країни, методів та інструментів її впливу на економіку;
- обґрунтування фінансової незалежності регіонів; визначення соціальних результатів економічного розвитку країни і регіонів та суперечності між економічним розвитком й екологією;
- розгляд сучасного стану і основних напрямів регіонального розвитку економіки;
- визначення і обґрунтування пріоритетів та завдань у сферах структурної, регіональної, соціальної, екологічної і зовнішньоекономічної політики;
- розкриття місця національної економіки у світовому господарстві та питань, пов'язаних з міжнародною конкурентоспроможністю України.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни визначаються Структурно-логічною схемою освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування»

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати

- з**
- а** ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- г** ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- н** ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.
- і** ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

к
о
м
п

ЗК9.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

СК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК11.Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

очікувані програмні результати навчання:

ПРН 13.Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

ПРН 15 Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.

ПРН 16 Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Програмні результати навчання ОП	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
ВК 16	ПРН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.	Лекція, презентація, практичні задачі, групові заняття, ділові ігри, кейси, стандартизовані тести, ситуаційні задачі, мозковий штурм та інші форми групової роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових конференціях; підготовка наукової статті.	Тестування, обговорення проблем; перевірка результатів виконання індивідуальних робіт, презентація, кейси; участь у дискусіях; виступи з доповідями; робота в проектних групах; участь у науковій конференції з публікацією тез доповідей; публікація наукової статті з науковим керівником.
	ПРН 15. Застосовувати	Групові заняття, ділові ігри, кейси,	Усне опитування на лекційних та практичних

	методи контролю якості у сфері професійної діяльності.	стандартизовані тести, ситуаційні задачі, мозковий штурм та інші форми групової роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових конференціях; підготовка наукової статті.	заняттях, захист результатів самостійної роботи (домашнього завдання, індивідуального дослідницького завдання), аудиторне виконання завдань, письмовий поточний контроль, тестування, залік.
	ПРН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності	Групові заняття, ділові ігри, кейси, стандартизовані тести, ситуаційні задачі, мозковий штурм та інші форми групової роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових конференціях; підготовка наукової статті.	Тестування, обговорення проблем; перевірка результатів виконання індивідуальних робіт, презентація, кейси; участь у дискусіях; виступи з доповідями; робота в проектних групах; участь у науковій конференції з публікацією тез доповідей; публікація наукової статті з науковим керівником.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади національної та регіональної економіки

Тема 1. Предмет, метод і завдання національної та регіональної економіки

Предмет і завдання науки про національну та регіональну економіку. Розміщення продуктивних сил і територіальна організація виробництва, їх суть та особливості. Методологічні основи національної та регіональної економіки. Розвиток науки та її основні напрямки.

Тема 2 . Наукові методи розміщення виробництва

Сутність методу, методики та методології розміщення виробництва. Традиційні методи розміщення виробництва. Нові або сучасні методи розміщення виробництва.

Тема 3. Закономірності, принципи та фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів

Поняття закону і закономірності, їх взаємозв'язок. Основні закономірності розміщення продуктивних сил. Принципи розміщення продуктивних сил.

Роль сировинного, водного, споживчого факторів у розміщенні виробництва. Фактори економіко-географічного положення та фактор робочої

сили. Вплив науково-технічного прогресу та чинників ринкової кон'юнктури на розміщення виробництва.

Тема 4. Економічне районування та територіальна організація господарства

Регіоналізм у системі соціально-економічного розвитку держави. Економічний район, його головні ознаки, районоутворюючі фактори. Принципи і критерії виділення великих економічних районів. Форми територіальної організації продуктивних сил економічних районів. Мережа економічних районів України.

Тема 5. Регіони у системі територіального поділу праці

Територіальний поділ праці як основа спеціалізації економічних регіонів. Фактори суспільної організації виробництва у регіоні. Спеціалізація економічних регіонів. Суть територіальної та галузевої спеціалізації регіону. Економічна ефективність спеціалізації та її показники.

Тема 6. Сутність, мета і завдання державної регіональної економічної політики. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики

Сутність державної регіональної економічної політики. Об'єкти і суб'єкти державної регіональної політики. Основні цілі державної регіональної економічної політики. Завдання державної регіональної політики.

Поняття і суть механізму реалізації державної регіональної економічної політики. Цільова організаційно-правова база реалізації державної регіональної економічної політики. Основні важелі та інструменти механізму реалізації державної регіональної економічної політики. Спеціальні (вільні) економічні зони, як один із засобів реалізації державної регіональної економічної політики державної регіональної економічної політики.

Змістовий модуль 2. Економіка України як цілісна соціально-економічна система

Тема 7. Природно-ресурсний потенціал економіки України та її регіонів

Природно-ресурсний потенціал та його структура. Класифікація природних ресурсів. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу. Ресурсозбереження як головний напрямок використання природно-ресурсного потенціалу.

Тема 8. Людський потенціал України та її регіонів

Чисельність населення України та показники, що її характеризують. Трудовий потенціал України та його відтворення. Розселення населення та фактори, що на нього впливають. Міграції населення, їх види та причини. Державна політика зайнятості та її напрямки.

Тема 9. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах

Економіка України як єдиний народногосподарський комплекс. Структура економіки. Особливості галузевої структури економіки

Тема 10. Економіка України, як єдність регіональних соціально-економічних систем

Економічна система регіону як ланка єдиного господарського комплексу. Диференціація регіонів за рівнем розвитку продуктивних сил. Основні проблеми та напрямки соціально-економічного розвитку регіонів.

Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство

Суть і значення міжнародних зв'язків України. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Економічна інтеграція, її суть та форми. Суть та принципи формування механізму зовнішньоекономічної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади національної та регіональної економіки												
Тема 1. Предмет, метод і завдання національної та регіональної економіки	7	2	1			4	10,6	0,5	0,1			10
Тема 2. Наукові методи розміщення виробництва	7	2	1			4	10,6	0,5	0,1			10
Тема 3. Закономірності принципи та фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів	11	3	1			7	10,7	0,5	0,2			10
Тема 4. Економічне районування та територіальна організація господарства	12	3	1			8	10,7	0,5	0,2			10
Тема 5. Регіони у системі територіального поділу праці	12	3	1			8	10,7	0,5	0,2			10
Тема 6. Сутність, мета і завдання державної регіональної економічної політики. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики	12	3	2			8	10,7	0,5	0,2			10
Разом за змістовим модулем 1	60	14	7			39	64	3	1			60
Змістовий модуль 2. Економіка України як цілісна соціально-економічна система												
Тема 7. Природно-ресурсний потенціал економіки України та її регіонів	12	2	2			8	11,8	0,6	0,2			11
Тема 8. Людський потенціал України та її регіонів	12	3	2			7	10,8	0,6	0,2			10

Тема 9. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	12	3	1			8	11,8	0,6	0,2			11
Тема 10. Економіка України, як єдність регіональних соціально-економічних систем	12	3	1			8	10,8	0,6	0,2			10
Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	12	3	1			8	10,8	0,6	0,2			10
Разом за змістовим модулем 2	60	14	7			39	56	3	1			52
Усього годин	120	28	14			78	120	6	2			112

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Предмет, метод і завдання національної та регіональної економіки	1	0,1
2.	Тема 2. Наукові методи розміщення виробництва	1	0,1
3.	Тема 3. Закономірності принципи та фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів	1	0,2
4.	Тема 4. Економічне районування та територіальна організація господарства	1	0,2
5.	Тема 5. Регіони у системі територіального поділу праці	1	0,2
6.	Тема 6. Сутність, мета і завдання державної регіональної економічної політики. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики	2	0,2
7.	Тема 7. Природно-ресурсний потенціал економіки України та її регіонів	2	0,2
8.	Тема 8. Людський потенціал України та її регіонів	2	0,2
9.	Тема 9. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	1	0,2
10.	Тема 10. Економіка України, як єдність регіональних соціально-економічних систем	1	0,2
11.	Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	1	0,2
Разом		14	2

6. Темі практичних занять

Не передбачені навчальним планом.

7. Темі лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом.

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача вищої освіти (СР) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СР є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Метою СР є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СР є такі:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять та виконання домашніх завдань;
- систематика вивченого матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді на науковій конференції та/або публікацією статті (тез доповіді) у науковому збірнику, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, підготовка та проведення здобувачем вищої освіти на практичному занятті міні-лекції, складання словника по курсу, розробка тематичного кросворду, написання реферату за заданою тематикою тощо).

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов'язкові та вибіркові. До обов'язкових належать завдання, які здобувачі вищої освіти мають виконувати обов'язково впродовж вивчення даної дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких здобувач вищої освіти на власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Предмет, метод і завдання національної та регіональної економіки	4	10
2.	Тема 2. Наукові методи розміщення виробництва	4	10
3.	Тема 3. Закономірності принципи та фактори розміщення продуктивних сил та формування економічних регіонів	7	10
4.	Тема 4. Економічне районування та територіальна організація господарства	8	10
5.	Тема 5. Регіони у системі територіального поділу праці	8	10

6.	Тема 6. Сутність, мета і завдання державної регіональної економічної політики. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики	8	10
7.	Тема 7. Природно-ресурсний потенціал економіки України та її регіонів	8	11
8.	Тема 8. Людський потенціал України та її регіонів	7	10
9.	Тема 9. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	8	11
10.	Тема 10. Економіка України, як єдність регіональних соціально-економічних систем	8	10
11.	Тема 11. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	8	10
Разом		78	112

9. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних науково (навчально)- дослідницьких завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у олімпіадах;
- участь у конкурсах наукових студентських робіт;
- конспект з теми (модуля) за заданим або власно розробленим здобувач вищої освіти планом;
- реферат з теми (модуля) або вузької проблематики;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань (з теми, модуля, курсу).
- написання есе, творчих завдань тощо.

Здобувачі вищої освіти за темами, вказаними в тематичному плані дисципліни та у методичних рекомендаціях до самостійної роботи, виконують індивідуальні завдання у вигляді рефератів, реферативних доповідей, аналізу наукових статей, статистичних даних по місту, області, регіону.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання – виконання індивідуального завдання згідно методичних рекомендацій для виконання самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни «Національна та регіональна економіка».

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – контрольна робота згідно методичних рекомендацій для виконання контрольної роботи з дисципліни «Національна та регіональна економіка».

10. Методи навчання

Навчальний процес у національному університеті «Запорізька політехніка» здійснюється за кредитно-модульною технологією – моделі

організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю навчальної діяльності здобувача вищої освіти в процесі аудиторної та самостійної роботи.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – розділення цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні:

знати: теоретичні основи територіальної організації продуктивних сил; методи оцінки ефективності продуктивних сил; основи економічної оцінки інтегрального природно-ресурсного потенціалу та демографічної ситуації; організацію міжгалузевих господарських комплексів та регіональних особливостей їх розвитку і розміщення; конкретні засоби та інструменти організації продуктивних сил регіону; сучасний стан зовнішньоекономічних зв’язків України.

уміти: розуміти складну систему взаємозв’язків між особливостями розвитку і розміщенням продуктивних сил та рівнем соціально-економічного розвитку регіонів з одного боку, та національною економічною безпекою – з іншого; здійснювати оцінку ефективності заходів регіональної економічної політики; визначати оптимальні способи та напрямки використання природно-ресурсного, виробничого, трудового та іншого потенціалу; оцінювати рівень соціально-економічного розвитку регіонів; визначати шляхи зміцнення конкурентних позицій регіонів; обґрунтувати ефективність функціонування народногосподарських комплексів з урахуванням їхнього територіального розміщення; аналізувати світові тенденції регіонального розвитку, досягнень регіональної економічної політики країн світу з оцінкою можливостей їх використання у вітчизняній практиці господарювання.

12. Засоби оцінювання та методи контролю

Контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Національна та регіональна економіка» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курс дисципліни «Національна та регіональна економіка» поділяється на 2 основні змістові модулі, у межах яких розподілені теми.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання використовуються наступні засоби оцінювання:

- поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання тощо;

- два рубіжних контролів;
- залік.

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання засоби оцінювання: захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі заліку: тести, розв'язання задачі.

До основних завдань контролю знань належать:

- оцінювання рівня засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни;
- інформування здобувачів вищої освіти про якість їх роботи над вивченням дисципліни;
- мотивація здобувачів вищої освіти до систематичної активної роботи протягом семестру;
- аналіз успішності та вплив викладача на процес самостійної роботи здобувачів вищої освіти і ефективність навчального процесу в цілому.

Контроль дозволяє вимірювати й оцінювати здобуті здобувачами вищої освіти у процесі навчання знання, уміння та навички, тому він відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний рейтинговий контроль знань здобувачів вищої освіти. Підсумкове (завершальне) оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється, згідно з встановленим у НУ «ЗП» порядком, за 100-бальною шкалою з урахуванням результатів поточного модульного контролю.

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу набуття вміння і навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється в двох формах:

- контроль систематичності та активності роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- модульний проміжний контроль.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувач вищої освіти має право скласти їх індивідуально до останнього

практичного заняття за дозволом декана. Порядок такого контролю визначає викладач.

Об'єктом поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- відвідування лекційних та семінарських занять;
- систематичність та активність роботи на семінарських і практичних заняттях;
- виконання обов'язкового завдання для самостійного опрацювання;
- виконання одного з вибіркових завдань для самостійного опрацювання;
- участь в конкурсах наукових робіт, конференціях та олімпіадах.

Контроль систематичності та активності роботи здобувача вищої освіти протягом семестру базується на оцінюванні активності та рівня знань здобувачів вищої освіти при обговоренні питань семінарських занять.

Критерії оцінювання: активність здобувачів вищої освіти в обговоренні питань семінарів вимірюється середнім значенням одержаних впродовж семестру оцінок.

Рейтинговий (модульний) контроль здійснюється у формі контрольних робіт за окремими частинами дисципліни (модулями).

Підсумкове оцінювання знань. Загальна підсумкова оцінка знань з дисципліни складається з суми балів за результати поточного та модульного контролю. До заліково-екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий модулі.

Залік проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором здобувача вищої освіти.

13. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Після кожного змістового модуля проводиться рубіжний контроль, який оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час рубіжного контролю враховують наступні види робіт:

№ п/ п	Поточна навчальна діяльність	Кількість балів								
		Робота на лекції	Активна участь у дискусії	Презентація	Практичні заняття			Контрольна робота	Індивідуальне завдання	Разом
					Присутність на прак. занятті	Опанування практичними навичками	Тестовий контроль			
1	Змістовий модуль 1 (6 лекц., 3 практ. зан.)	6			3	30	30	21	10	100
	Тема 1.	1			0,5	5	5			11,5
	Тема 2.	1			0,5	5	5			11,5
	Тема 3.	1			0,5	5	5			11,5
	Тема 4.	1			0,5	5	5			11,5
	Тема 5.	1			0,5	5	5			11,5
	Тема 6.	1			0,5	5	5			11,5
	Контрольна робота							21		21
	Індивідуальне завдання								10	10
2	Змістовий модуль 2 (6 лекц., 3 практ. зан.)	6			3	30	30	21	10	100
	Тема 7.	1			0,6	6	6			13,6
	Тема 8.	1			0,6	6	6			13,6
	Тема 9	1			0,6	6	6			13,6
	Тема 10	1			0,6	6	6			13,6
	Тема 11	2			0,6	6	6			13,6
	Контрольна робота							21		21
	Індивідуальне завдання								10	10
	Разом	12			6	60	60	42	20	200/2 =100

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	40	100
5	5	5	5	6	6	6	6	6	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять з курсу «Регіональна економіка» для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітня програма (спеціалізація) «Регіональне управління» / Укл. І.А. Нечаєва. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2021, 61 с.

2. Методичні вказівки до виконання самостійної та індивідуальної роботи з курсу «Регіональна економіка» для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітня програма (спеціалізація) «Регіональне управління» / Укл. І.А. Нечаєва. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2021, 18 с.

3. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з курсу «Регіональна економіка» для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітня програма (спеціалізація) «Регіональне управління» / Укл. І.А. Нечаєва. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2021, 29 с.

15. Рекомендована література

Основна

1. Чернявська О. В. Національна економіка. Навч. посіб. Київ: Алерта, 2018. 502 с.

2. Завадських Г.М. Регіональна економіка: Навч. посібн. 1 вид. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 556 с. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/4286/1/Завадських%20ГМ%20Регіональна%20економіка%20на%20утвердження.pdf>

3. Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2016. 432 с. URL: <http://lira-k.com.ua/preview/12048.pdf>

4. Сімків Л. Є., Палійчук У. Ю. Національна та регіональна економіка : методичний комплекс. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. 74 с.

5. Дзьоба О. Г., Сімків Л.Є. Регіональна економіка: методичний комплекс. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2014. 72 с.

Допоміжна

1. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка: навч. посібник. Львів: "Магнолія 2006". 2008. 464 с.

2. Манів З. О., Луцький І. М., Манів С. З. Регіональна економіка: навч. посіб. Львів. «Магнолія 2006», 2007. 562 с.

3. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

4. Національна економіка: навч. посібник./ Решетіло В.П. (заг. ред.). Х.: Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2009. 386 с.

5. Національна економіка: Навч. посібн. / за ред. В.М.Тарасевича. Київ: ЦУЛ, 2009. 280 с.

6. Національна економіка: тексти лекцій / О.П. Тищенко, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. / за ред. А.Г. Савченка. Київ: КНЕУ, 2007. 464 с.

7. 7. Нечаєва, І. А. Визначення, ознаки та характеристики старопромислового регіону // Збірник центру наукових публікацій «Велес» за матеріалами V міжнародної науково-практичної конференції: «Осінні наукові читання», 1 частина м. Київ: збірник статей (рівень стандарту, академічний рівень). Київ: Центр наукових публікацій, 2016. С.105-114.

8. Нечаєва, І. А. Аналіз формування та витрачання публічних фондів грошових коштів в умовах бюджетної децентралізації . *Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка"*. URL: <http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=eng&z=5429>

9. Нечаєва, І. А. Напрями, особливості та проблеми формування та використання місцевих фінансів в Україні в умовах бюджетної децентралізації. *Економіка та держава*. 2017. № 7. С. 40 – 48.

10. Нечаєва, І. А. Бюджетна децентралізація: підсумки, результати та наслідки перших етапів її впровадження для місцевих фінансів (на прикладі Запорізької області). *Інвестиції : практика та досвід*. 2017. № 19. С. 72 – 81.

11. Nechaeva I., Kalishchuk K. Analysis of broadcasting segment of media market in Ukraine and its potential. *Економічний вісник Запорізького національного технічного університету*. 2017. № 1. С. 53 – 57.

12. Nechaeva I. A., Shostak M.D. Analysis of macro-economic influence on development of a small enterprise in Ukraine. *Економічний вісник Запорізького національного технічного університету*. 2017. № 2. С. 74 – 78.

13. Нечаєва І. А. Реформа системи соціального страхування як засіб зміцнення соціально-економічної безпеки України в умовах перманентної кризи. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 4. – URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1634>. DOI: [10.32702/2307-2156-2020.4.58](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.4.58)

14. Iryna Nechayeva (2020) “Analysis of state and development of industrial infrastructure in Zaporizhzhya region”, *Roczniki Ekonomiczne KPSW w Bydgoszczy Roczniki Ekonomiczne Vol. 12*, pp. 137-150, available at: <http://kpsw.edu.pl/nauka-i-rozwoj/roczniki-ekonomiczne-kpsw/roczniki-ekonomiczne-nr-12>

15. Нечаєва І. А. Оцінка прозорості та відкритості комунального підприємства (установи, організації) як запорука ефективного використання місцевих фінансів і територіального розвитку. *Проблеми економіки*. 2020. №2. С. 265–273.
<https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-2-265-273>

16. Nechayeva I. (2020). Tax Reform in the Context of European Integration Processes and the Crisis: Possible Results for Ukraine. *Modern Economics*, 22(2020), 64-71. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V22\(2020\)-10](https://doi.org/10.31521/modecon.V22(2020)-10).

17. Нечаєва І. А., Лавріненко В. О. Сучасний стан інвестування в економіку запорізького регіону в контексті зміцнення його соціально-економічної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 24. С. 152–158. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.24.152

18. Нечаєва І. А. Сектор страхування як каталізатор розвитку національної економіки. *Інноваційні рішення в економіці, бізнесі, суспільних комунікаціях та міжнародних відносинах* : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2021. 870 с. С. 124-127. URL : <https://drive.google.com/file/d/1t5AjMhYEPKn4UKIEjAbet2wfey3h4-4U/view>.

19. Нечаєва І. А. Енергетичні кооперативи, як запорука енергоефективності та енергонезалежності громад. Еко Форум – 2021: збірка тез доповідей V спеціалізованого міжнародного Запорізького екологічного форуму, 14 – 16 вересня 2021 р. / Запорізька міська рада, Запорізька торгово-промислова палата. – Запоріжжя: Запорізька торговопромислова палата, 2021. – с. 161-163.

20. Нечаєва І. А. Соціально-економічний розвиток господарського комплексу регіону на засадах децентралізації «Генерування інновацій інклюзивного розвитку: національний, регіональний, міжнародний вимір»: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції Запоріжжя (12–13 жовтня 2021 року) [Електронний ресурс] Електрон. дані. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана. С.301-304.

21. Нечаєва, І., Борисенко, О., & Онуфрієнко, Н. (2021). Аналіз можливості та обґрунтування необхідності створення проєктів розвитку людського потенціалу регіону. *Економіка та суспільство*, (27). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-51>

16. Інформаційні ресурси

1. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>

2. Геопортал адміністративно-територіального устрою.
URL: <http://atu.minregion.gov.ua>
3. Децентралізація влади. URL: <https://decentralization.gov.ua>
4. Науково-практичний журнал «Регіональна економіка» URL:
<http://re.gov.ua>
5. Громадська рада при Міністерстві регіонального розвитку,
будівництва та житлово-комунального господарства України. URL:
<http://www.minregion.org.ua/index.php?lang=uk>
6. РМАР. Відкрите просторове планування.
URL: <http://rmap.minregion.gov.ua/index.php?r=map%2Findex&typeAto=region>
7. Офіційний сайт онлайн-бібліотеки освітньої та наукової літератури // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://eduknigi.com>.
8. Сайт електронної бібліотеки підручників // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://studentam.kiev.ua>.